

تاثیر سطوح مختلف پودر لیموترش و آویلامایسین بر کیفیت لاشه و وزن اندام‌های داخلی جوجه‌های گوشتی

افسون قدرتی^{۱*}، پرویز فره‌مند^۲، صادق چراغی^۳، مجتبی ایمانی^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم دامی دانشگاه ارومیه ۲- استاد گروه علوم دامی دانشگاه ارومیه

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم دامی دانشگاه تبریز

* نویسنده مسئول: افسون قدرتی، (a_ghodrati89@yahoo.com)

چکیده

به منظور بررسی تاثیر استفاده از سطوح مختلف پودر لیموترش بر خصوصیات اجزاء لاشه جوجه‌های گوشتی، تعداد ۳۰۰ قطعه جوجه گوشتی نر یکروزه از سویه تجاری راس ۳۰۸ به مدت ۴۲ روز در یک طرح کاملاً تصادفی در ۵ تیمار که هر تیمار شامل ۶ تکرار و ۱۰ قطعه پرنده در هر تکرار بود پرورش داده شدند. جیره‌های آزمایشی بر پایه ذرت - سویا و بر اساس استانداردهای NRC (۱۹۹۴) برای هر دوره پرورشی تنظیم شدند. تیمارهای آزمایشی عبارت بودند از: تیمار شاهد (بدون افزودنی)، تیمار حاوی ۱۵ قسمت در میلیون آویلامایسین و سه تیمار دیگر حاوی سطوح ۰/۲۵، ۰/۵ و ۱ درصد پودر لیموترش در جیره. نتایج آزمایش نشان داد که اختلاف معنی‌داری در وزن کبد، سنگدان، چربی شکمی، ران‌ها، بال‌ها و لاشه تیمارهای مختلف مشاهده نشد، ولی وزن سینه جوجه‌هایی که جیره‌ی حاوی آویلامایسین دریافت کرده بودند به طور معنی‌داری بیشتر از جوجه‌های تغذیه شده با جیره‌های حاوی ۰/۲۵، ۱ درصد پودر لیموترش و شاهد بود ($p < 0/05$). با اینکه اختلاف معنی‌داری از لحاظ آماری بین وزن سینه جوجه‌هایی که از جیره‌های حاوی آویلامایسین و ۰/۵ درصد پودر لیموترش استفاده کرده بودند وجود نداشت، ولی به جهت اهمیت جایگزینی گیاهان دارویی با آنتی‌بیوتیک‌ها، می‌توان از پودر لیموترش تا سطح ۰/۵ درصد بجای آویلامایسین که اثرات مضری برای سلامتی انسان‌ها دارد، در جیره جوجه‌های گوشتی استفاده کرد. واژه‌های کلیدی: پودر لیموترش - کیفیت لاشه - آویلامایسین - جوجه گوشتی

مقدمه

امروزه استفاده از آنتی‌بیوتیک‌های محرک رشد به دلیل تاثیرات نامطلوبی که بر سلامتی انسان دارد در بسیاری از کشورها جلوگیری و منع می‌شود (۶). خارج کردن تدریجی آنتی‌بیوتیک‌های محرک رشد از چرخه‌ی غذایی در صنایع پرورش دام و طیور اهمیت زیادی دارد و برای به حداقل رساندن کمبود رشد پرنده، ناشی از حذف آنتی‌بیوتیک‌ها نیاز به جانشینی مناسب برای آن وجود دارد. ترکیبات متعددی مانند آنزیم‌ها، اسیدهای آلی، پروبیوتیک‌ها، پری‌بیوتیک‌ها و عصاره‌های گیاهی وجود دارند که به منظور بهبود سرعت رشد و یا سلامتی پرندگان مورد استفاده قرار می‌گیرند (۴). به دلیل این که مواد موثره موجود در داروهای گیاهی به علت همراه بودن آنها با مواد دیگر پیوسته از یک حالت تعادل بیولوژیک برخوردار می‌باشند، بنابراین در بدن انباشته نشده و اثرات جانبی به بار نمی‌آورند. از این رو برتری قابل ملاحظه‌ای نسبت به داروهای شیمیایی دارند (۱). یکی از این گیاهان دارویی لیموترش می‌باشد که دارای برخی از فعالیت‌های ضد میکروبی به دلیل حضور مواد بیولوژیک فعال مثل فلاونوئیدها، ترپن‌ها، کومارین‌ها و لیمونین از گروه لیمونوئید است (۵). از آنجایی که امروزه ترکیب لاشه جوجه‌های گوشتی و بوقلمون برای صنعت پرورش طیور در مراحل فرآوری لاشه بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد (۲) و کاهش میزان چربی لاشه بویژه چربی محوطه بطنی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، در جوجه‌های تغذیه شده با پودر گیاهان دارویی کاهش درصد چربی لاشه مشاهده شده است اما سایر اجزاء لاشه تفاوت قابل ملاحظه‌ای را نشان ندادند (۳).